

Another inconvenient truth

In 2005 kwam 'An Inconvenient Truth' uit: een documentaire gebaseerd op de lezingen van Al Gore over klimaatverandering. Jarenlang was milieu-activisme het domein van geitenwollen sokken en salonsocialisten. Overwegend in alternatieve circuits van de samenleving. An Inconvenient Truth bracht de milieudiscussie midden in de samenleving en maakte van milieubewustzijn een business enabler in plaats van een hindernis.

INGE PHILIPS-BRYAN, DIRECTOR CYBER RISK SERVICES DELOITTE

In de wereld van cybersecurity wachten we op eenzelfde eyeopener. Er is sprake van een grote maatschappelijke onbalans en er is geen uitzicht op een doorbraak.

Onze wereld is ongelofelijk snel veranderd. In 1974 werd Frits Philips eens geïnterviewd in zijn zeilbootje in Friesland. Ze vonden hem een dromerige ouwe krelis toen hij zei: 'ik geloof echt dat ik over een aantal jaar met een apparaat in mijn hand vanaf hier draadloos kan communiceren met iemand ver weg'. Nu vinden we het normaal dat we op ieder moment in beeld en geluid kunnen communiceren met iemand aan de andere kant van de wereld.

We plukken de vruchten van de vooruitgang in de medische sector. Levens worden niet alleen verlengd, maar ook aanzienlijk comfortabeler gemaakt. Tot twintig jaar geleden moest je nog tot je volgende vakantie wachten om weer dat ene lekkere koekje uit een ver land te proeven. Nu zijn alle denkbare producten met een muisklik te bestellen en te betalen, ongeacht je postcode. De enorme ontwikkeling in rekenkracht biedt alle takken van de wetenschap nieuw elan. Kennisdeling op alle terreinen brengt kwaliteit en vooruitgang tot in alle uithoeken van de wereld. Wie het weet, mag het zeggen. Die enorme nivellerende kracht die uitgaat van het internet is er één die bij uitstek past bij onze polder.

Weinig interesse in de veiligheid

Al die vooruitgang wordt geboekt door oneindige uitwisseling van data via het open internet, via een gehuurd stukje privé-kabel, via bluetooth of mobiele telefonie. Er is blind vertrouwen in de onderliggende infrastructuur en weinig interesse in de veiligheid daarvan. Er zijn in de cybersecuritywereld verschillende zorgen rondom onze afhankelijkheid van communicatietechnologie. De veiligheid van onze

Inge Philips-Bryan

Kunnen onze sluizen en dijken ook gehackt worden?

communicatietechnologie draait grofweg om drie thema's: privacy, criminaliteit en kwaliteit van de infrastructuur. In het publieke debat hoor ik eigenlijk alleen de eerste twee. De laatste wordt onder vakgenoten uitvoerig bediscussieerd maar blijft in de wereld van cybernerds en binaire vrienden. Dat zijn andere stereotypen dan de oude milieulobby, maar net zo gescheiden van de rest van de wereld. Ze kennen elkaar niet van het boekenbal maar van een LAN-party of een onlinegame. Er is één groot verschil met de milieulobby. Iedereen in de cybersecuritywereld is het eens over fundamentele vraagstukken. Er is geen 'linkse' of 'rechtse' interpretatie van gegevens.

Privacyvraagstukken

Bij privacy of dataveiligheid heeft iedereen wel een beeld. Dat gaat over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over intellectueel eigendom. Kan over een langere periode mijn levensstijl in kaart worden gebracht? Kan iemand mijn nieuwe zomercollectie kopiëren? De reactie op privacyvraagstukken is doorgaans: geef consumenten

zeggenschap over 'hun eigen data'. En verplicht bedrijven en overheden om hun datahuishouding zo in te richten dat ze dat ook waar kunnen maken. Wereldwijd is er legitieme handel in alle soorten gegevens van mensen. Van medisch tot consumentengedrag en politieke voorkeur. Dit gaat 99% om vrijwillig afgestane persoonlijke informatie zoals bijvoorbeeld op Facebook.

Cybercriminaliteit wordt groter

Cybercriminaliteit zou gezien het aantal slachtoffers in Nederland ook bekend moeten zijn. De digitale variant van de woninginbraak komt veel voor. Het binnendringen in een computer, toegangscode kopiëren en vervolgens geld wegsluizen. De meest voorkomende vorm is nog steeds ransomware. Hierbij worden data gegijzeld die na betaling van losgeld worden vrijgegeven. Eén op de tien Nederlanders is in het afgelopen jaar slachtoffer geweest van een vorm van cybercrime, zowel bedrijven als particulieren. Per jaar maken we met z'n allen tien miljard¹ euro over aan cybercriminelen. Daar kan een hele pensioenpijler mee gefinancierd worden. Het Openbaar Ministerie heeft berekend dat als de huidige trend zich voortzet, in 2020 de helft van alle criminaliteit cybercriminaliteit zal zijn. Het grootste verschil tussen 'old school' criminaliteit en cybercriminaliteit is het feit dat toeval geen rol van betekenis meer speelt. Een crimineel kan digitaal onderzoeken welke computers toegankelijk zijn. Als je poortje openstaat, zal er iemand door naar binnenkomen. De vraag is of je het merkt.

Praat over cybersecurity

Het wordt stil in de mainstream media als het gaat om de kwaliteit van de digitale infrastructuur. Dat gaat vooral om integriteit en continuïteit. Als ik een internetwinkel start, kan ik dan rekenen op het functioneren van het internet? Hoe weet ik of de bankgegevens op mijn scherm overeenkomen met de administratie van de bank? Als er een stroomstoring is, wat werkt er dan nog wél? Kunnen onze sluizen en dijken ook gegijzeld worden? Is het erg als mijn broodrooster gehackt kan worden? Hoe houdt onze cryptografie zich tot de ontwikkeling van quantum computing? Als iemand een dreiging kent maar niet deelt, wie is dan aansprakelijk bij gevolgschade? Dit zijn de vragen waar cybersecurity echt om gaat. Als we duurzame, veilige systemen bouwen waarop onze voorzieningen draaien en met elkaar goede standaarden afspreken, zijn we

voor alle bovenstaande bedreigingen veel minder kwetsbaar. Dat is zowel een publieke als een private verantwoordelijkheid. Maar wanneer en met wie gaan we daarover in gesprek?

Omarm techniek

De 'inconvenient truth' is dat we totaal afhankelijk zijn geworden van ICT en eigenlijk geen idee hebben of we wel op de goede weg zijn. In de Tweede Kamer zit niemand meer die deze vragen kan beantwoorden. Sterker nog, er zit niemand meer die dit soort vragen stelt. Heeft u erover in de verkiezingsprogramma's gelezen? Dat is al bijna net zo'n vraag als: heeft u de gebruikersvoorwaarden gelezen? Nee, natuurlijk heeft u dat niet. Als het in ons leven of werk over techniek gaat, moeten we er een specialist bij betrekken. Die moeten we inhuren, want de ICT-uitvoering is intussen stilletjes geoutsourcet. Dit is geen pleidooi voor de emancipatie van ICT'ers. Als we onze samenleving zodanig willen organiseren dat we de kwaliteitsvragen kunnen beantwoorden zonder paniek te zaaien, moeten we technologie in onze levens niet alleen gebruiken maar echt omarmen. We zullen ons moeten verdiepen in hoe de samenleving vandaag de dag in elkaar zit. We leren onze kinderen over de Tweede Wereldoorlog, maar kunnen ze niet uitleggen waarom een app werkt zoals hij werkt. Welke data geef je en welke krijg je? Welk communicatiekanaal gebruik je en waarom? Je denkt toch ook na over of je de trein of de auto neemt?

Wel swipen maar niet programmeren

Lang werd gedacht dat de komst van een nieuwe generatie de onzekerheden van nu vanzelf zou doen verdwijnen. Veertig plussers zijn niet in de digitale wereld opgegroeid ('digital immigrants') dus gedoemd om op applicatieniveau aan te blijven rommelen. De generatie van digital natives die nu tussen de vijftien en dertig jaar is, zou wel het verschil kunnen maken. Maar juist die generatie is een app-generatie die nooit heeft geleerd hoe een computer van binnen werkt. Weliswaar digital natives, ze zijn opgeleid om op applicatieniveau te functioneren. Ze kunnen wel swipen maar niet programmeren. Ze hebben 'probleemgericht onderwijs' genoten dat goed is voor management van incidenten, maar geen aandacht schenkt aan de fundamenten van de samenleving. Die fundamenten zijn nu digitaal. Het gat tussen de kennis die we voor dagelijks

Met geld van cybercriminelen kan een pensioenpijler gefinancierd worden

digitaal functioneren nodig hebben en de kennis die we nodig hebben om een duurzame, veilige digitale wereld te bouwen, is groot. Het dichten ervan vergt een langdurige aanpak die enerzijds gericht is op het bijspijkeren van de digital immigrants en de app-generatie en anderzijds het gedegen opleiden van een nieuwe generatie. Dit vraagt een forse investering en nauwe betrokkenheid van overheid, bedrijfsleven en burger.

Digitale vraagstukken

Wat kunt u zelf doen? Als lid van deze samenleving kunt u uw belangstelling tonen voor wat er online gebeurt. U kunt eens een praatje maken met een buurtgenoot die in zijn of haar levensonderhoud voorziet door technologie, zoals een belwinkelier of een software ontwikkelaar. U kunt misschien zelfs live of online een cursus programmeren volgen. Je hoort nog wel eens dat mensen tijd steken in het leren van een taal omdat ze een paar weken naar een exotisch oord met vakantie gaan. Wat zou u ervan vinden om een programmeertaal te leren omdat u de rest van uw leven in het digitale tijdperk zult doorbrengen? Misschien leidt u een bedrijf. Vraagt u eens aan uw IT-persoon in de kelder wat

er in zijn of haar vakgebied gaande is. Misschien kunt u zelfs uw businessmodel opnieuw definiëren in de context van de digitale realiteit. Het belangrijkste is dat u technologie in uw vertrouwde kring van finance, sales, operations en governance toelaat. Leidt uw bedrijf ook in technologie vraagstukken en accepteer niet dat we voor fundamentele vraagstukken specialisten naar voren moeten schuiven. Dat hoort bij het vak van besturen.

U kunt uw weerbaarheid aanzienlijk vergroten door op alle niveaus in uw bedrijf kennis over technologie te verspreiden. Gezonde bedrijven besteden tussen de 15 en 20% van hun budget aan ICT. Besteed ongeveer tien procent daarvan aan security. Werk zoals het internet werkt: onbeperkte horizontale kennisdeling, transparant, sociaal en snel. Als er iets fout gaat, wees open en eerlijk zodat iedereen ervan kan leren. Als er iets goed gaat, wees open en eerlijk zodat iedereen ervan kan leren. Technologie omarmt uw leven. Knuffel terug. ←

1 <https://www2.deloitte.com/nl/nl/pages/over-deloitte/articles/cyber-crime-costs-dutch-organisations-10-billion-euros-each-year.html#>

PBM voor elke professional die pensioen serieus neemt

Pensioen Bestuur & Management

Onder redactie van Jean Frijns, Carel Petersen en Benne van Popta

Unieke aanbieding voor kennismakingsabonnement op PBM

1e jaar 50% korting op abonnementsprijs & het nieuwste deel uit de PBM Dossierreeks Pensioen Topics t.w.v. € 75,- cadeau*

Uw investering voor het kennismakingsabonnement plus de Dossierreeks bedraagt € 83,75 (excl. btw).

PBM is hét onafhankelijke, onmisbare kwaliteitsmedium voor iedereen die betrokken is bij het besturen of managen van pensioenfondsen. En onontbeerlijk voor de kring van adviseurs rond de pensioenbranche.

* Zo lang de voorraad strekt.

Wilt u gebruikmaken van deze speciale aanbieding?

Ga dan naar www.pensioenbestuurenmanagement.nl/abonnementen